Euroopa Parlament
2019-2024

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

2020/2017(INI)

21.4.2020

ARVAMUSE PROJEKT

Esitaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Saaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

tehisintellekti kohta haridus-, kultuuri- ja audiovisuaalsektoris
(2020/2017(INI))

Arvamuse koostaja: Maria da Graça Carvalho

ETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon palub vastutaval kultuuri- ja hariduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

A. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on Euroopa Liidu üks peamisi põhimõtteid, mis on sätestatud aluslepingutes ning peaks kajastuma kõigis ELi poliitikavaldkondades, ka haridus-, kultuuri- ja audiovisuaalvaldkonnas;

B. arvestades, et soolist ebavõrdsust ja diskrimineerimist on korratud tehisintellekti süsteemide kavandamise, sisendi ja kasutamise kaudu; arvestades, et mittetäielikud andmekogumid ja ebaõige kallutatus võivad moonutada tehisintellekti süsteemi põhjendusi ning ohustada soolist võrdõiguslikkust ühiskonnas;

C. arvestades, et soolist ebavõrdsust tekitatakse ja korratakse ka meedia ja tehisintellektil põhinevate rakenduste levitatava keele ja piltide kaudu; arvestades, et haridus, kultuuriprogrammid ja audiovisuaalne sisu on peamine vahend sooliste stereotüüpide vastu võitlemiseks;

D. arvestades, et naised on tehisintellekti sektorites nii loojate kui ka tarbijatena tugevalt alaesindatud; arvestades, et naiste oskuste, teadmiste ja kvalifikatsioonide täielik potentsiaal digitaal-, tehisintellekti ja IKT (teave, kommunikatsioon ja tehnoloogia) valdkonnas võib kaasa aidata Euroopa majanduse elavdamisele; arvestades, et kogu maailmas on ainult 22 % tehisintellekti valdkonna spetsialistidest naised; arvestades, et naiste vähene osalus tehisintellekti arendamises mitte ainult ei suurenda erapoolikuse ohtu, vaid jätab ELi ilma ka andest, visioonist ja ressurssidest ning on seetõttu innovatsiooni takistav tegur;

1. on seisukohal, et tehisintellektil on suur potentsiaal edendada soolist võrdõiguslikkust, tingimusel et kõrvaldatakse teadlikud ja alateadlikud eelarvamused; rõhutab, et tehisintellekt peab austama naiste ja meeste võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid ja väärtusi; rõhutab lisaks riskipõhise lähenemisviisi ning olemasolevate ja uute algoritmide pideva jälgimise tähtsust;

2. nõuab poliitikat, mille eesmärk on suurendada naiste osalemist teadus, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEM) ning tehisintellektiga seotud valdkondades, ning mitmetasandilise lähenemisviisi vastuvõtmist, et tegeleda soolise ebavõrdsusega kõigil haridus- ja tööhõivetasanditel digitaalsektoris;

3. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma tehisintellekti arvesse soolisest aspektist lähtudes poliitika ja õigusaktide väljatöötamisel ning vajaduse korral kohandama kehtivaid õigusakte, sealhulgas ELi programme;

4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja poliitikameetmed, mis hõlmavad täielikult soolist mõõdet, näiteks teadlikkuse suurendamise kampaaniad, koolitus ja õppekavad, mis peaksid andma kodanikele teavet algoritmide toimimise ja nende mõju kohta kodanike igapäevaelule;

5. rõhutab tehisintellekti rakenduste arendamise ja kasutuselevõtu tähtsust haridus-,

kultuuri- ja audiovisuaalsektoris täpsemate ja sooliselt eristatud andmete kogumisel ning vajaduse korral kaasaegsete masinõppel põhinevate eelarvamuste vähendamise tehnikate rakendamisel, et korrigeerida stereotüüpseid soolisi eelarvamusi, millel võib olla negatiivne mõju;

6. rõhutab vajadust arendajatest ja inseneridest koosnevate mitmekesiste meeskondade järele, kes töötavad koos haridus-, kultuuri- ja audiovisuaalsektori peamiste osalejatega, et vältida soolise ja kultuurilise eelarvamuse tahtmatut lisamist tehisintellekti algoritmidesse, süsteemidesse ja rakendustesse.